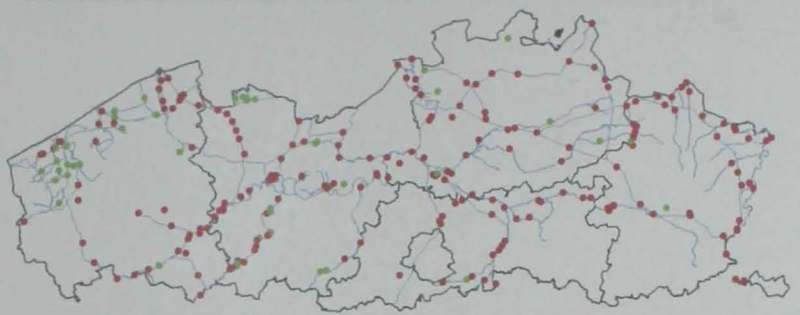

PCB-meetwaarden uit het Vlaams Palingmeetnet leiden tot meeneemverbod voor paling

Onlangs verscheen een KB met nieuwe normen voor PCB's in vis en visproducten. Voortaan mag vis, voor wat betreft de som van de zeven merker-PCB's maximaal nog slechts 75 ng/g op versgewichtsbasis bevatten. Vergeleken met de PCB-norm ingesteld naar aanleiding van de dioxinecrisis voor kippen- en varkensvlees (200 ng/g vet) en vergeleken met de verschillen in vetgehaltes tussen vis enerzijds en kip en varken anderzijds, is deze visnorm minder streng. Nochtans zijn er met betrekking tot normoverschrijdingen in zoetwater vis wel een aantal problemen te verwachten, in het bijzonder voor vissen met een hoog vetgehalte en roofvissen. Bij kweekvis is het mogelijk de PCB-gehaltes onder controle te houden via strenge kwaliteitseisen wat betreft de voeding van die kweekvis. Bij 'wilde' zoetwatervis gevangen in onze binnenwaters is het beeld verschillend: voor Paling overschrijden de PCB-concentraties op 80% van de meetplaatsen in Vlaanderen de nieuwe norm (ca 250 locaties). Er werden gemiddelde concentraties genoteerd tot 6700 ng/g versgewicht. Maar ook in andere vis, vooral roofvis, is de situatie allermindst rooskleurig. Op basis van deze resultaten van het IBW-palingmeetnet heeft de minister, in overleg met de bevoegde administraties en de visserijsector, een aantal concrete beleidsacties genomen ter bescherming van de volksgezondheid. Zo geldt voortaan een teruggooiplicht voor alle op Vlaamse openbare waters gevangen paling, een totaal meeneemverbod voor alle vissoorten

Meetpunten van het palingmeetnet. Rood : de gemiddelde meetwaarden van de som van de zeven merker-PCB's overschrijden de norm. Groen : geen normoverschrijding. De zwaarste vervuiling wordt aangetroffen in een aantal Limburgse en Antwerpse kanalen. Waarden onder de norm zijn hoofdzakelijk gesitueerd in polderwaterlopen in West-Vlaanderen.

op enkele van de meest verontreinigde plaatsen, een beperking van specifieke vangstmethode gebruikt in de palingvisserij en een algemeen ontradringsadvies voor de consumptie van roofvis uit openbare waters. Meer informatie hierover en over de specifieke toestand op de verschillende meetplaatsen is te lezen op: <http://www.ibw.vlaanderen.be>. De resultaten van het onderzoek voorgesteld in een onlangs gehouden symposium over de milieutoxicologie en gezondheidseffecten van PCB's gehouden te BRNO (Tsjechië, 7-11 mei 2002).

Contactpersonen :

Geert Goemans en Claude Belpaire, tel. 02-657 03 86

e-mail : Geert.Goemans@lin.vlaanderen.be en Claude.Belpaire@lin.vlaanderen.be

Morfologische en genetische structuur van de Schiet-, Kraak- en Bindwilgen in Vlaanderen

In Vlaanderen wordt het uitzicht van de rivierbekkens in sterke mate bepaald door de aanwezigheid van wilgen. Deze bomen hebben zowel een natuurwaarde als een cultuurhistorische waarde. Vele oude vriendvariëteiten zijn verwilderd in de natuur. We onderzochten het complex Schiet-, Kraak- en Bindwilg. De Bindwilg is de kruising van een Schiet- en Kraakwilg en vertoont invloeden van beide ouders. De Bindwilg kan met één van beide ouders terugkruisen wat leidt tot vruchtbare nakomelingen met minder typerende kenmerken. Het geheel van kruisingen en terugkruisingen, zowel natuurlijke als door de mens geïntroduceerde, leidt tot vele overgangsvormen. Om meer duidelijkheid te scheppen in deze complexe structuur werden de wilgen zowel morfologisch als genetisch onderzocht.

We verwachtten dat de Bindwilg, als hybride, tussen beide ouders zou clusteren. Dit bleek niet helemaal het geval. In plaats van drie groepen onderscheidden we twee grote groepen. Enerzijds werden Schietwilg en Bindwilg gegroepeerd. Anderzijds groepeerden Kraakwilg en de variëteit *basfordiana* van de Bindwilg, beter bekend bij wijmentelers als "gele wijmen". Binnen deze twee groepen gelijken de wilgen zeer sterk op elkaar. Zowel uit de onverwachte opdeling van Bindwilg en zijn variëteit *basfordiana*, als uit de grote gelijkenis die ze elk vertonen met één van de oudersoorten, valt af te leiden dat de huidige taxonomische indeling van dit wilgencomplex met voorzichtigheid moet behandeld worden.

Dit onderzoek werd uitgevoerd in samenwerking met UG en West-Vlaamse Intercommunale in het kader van VLINA. Het volledige eindverslag (VLINA 00/14) staat op de website van het IBW (www.ibw.vlaanderen.be).

Contactpersonen :

Katrien De Cock, tel.: 054-43 7122 ; e-mail : Katrien.DeCock@lin.vlaanderen.be

Kristine Vander Mijnsbrugge, tel.: 054-43 71 27 ; e-mail : Kristine.VanderMijnsbrugge@lin.vlaanderen.be

"Urban Forests and Trees" te Brugge.

COST staat voor "Coopération Scientifique et Technologique". Het COST-programma wil via netwerking onderzoek stimuleren en coördineren. De Europese Commissie financiert vooral de deelname aan meetings. De belangrijkste doelstellingen van deze actie waren het verbeteren van de kennisbasis voor een betere planning, design, aanleg en beheer van stadsbossen en stadsbomen in Europa en het onderzoek rond stadsbossen en -bomen te laten erkennen als een wetenschappelijke discipline. Deze actie liep van september 1997 tot juni 2002 en telde 22 deelnemende landen (van IJsland in het noorden tot Griekenland in het zuiden en van Ierland in het Westen tot Polen in het Oosten) en een 80-tal onderzoekers met uiteenlopende wetenschappelijke disciplines, van bosbouwers over landschapsecologen, pathologen, planners,... tot maatschappelijke onderzoekers.

Samen met de VBV en de Afdeling Bos en Groen nam het IBW de organisatie van de laatste meeting op zich. Onze collega's van het Brusselse Gewest organiseerden de zaterdagexcursie naar het groene Brussel. Donderdagmiddag 13 juni werd de openingssessie gehouden met als thema's : "Optimal use of open Space in Europe" en "Integrating research and practice". De namiddag werd afgesloten met een paneldiscussie over hoe onderzoeksresultaten het best kunnen doorstromen zowel naar het beleid als naar de praktijk. Vrijdag 14 juni werd praktisch volledig gewijd aan de voorbereiding van een Europees handboek over stadsbossen en stadsbomen. De publicatie van dit handboek wordt verwacht tegen midden 2003.

Al bij al mag gesteld worden dat Vlaanderen zeer actief was binnen deze actie : zo werken Jos Van Stycken (IBW), Martin Hermy (KUL) en Ann Van Herzele (VUB) actief mee aan het schrijven van het handboek. Een ander resultaat van deze Cost-actie is het Europees project "Neighbourhoods", waar zowel de VUB als de VBV in participeren.

Meer info : http://www.fsl.dk/cost_12/

Contactpersoon : Jos Van Stycken, tel.: 054-43 71 10; e-mail : Jozef.VanStycken@lin.vlaanderen.be

Bosvitaliteitsinventaris 2001

De jaarlijkse beoordeling van de kroontoestand werd in 2001 opnieuw aan 1728 bomen in 72 proefvlakken in Vlaamse bossen uitgevoerd. Het percentage beschadigde bomen in de inventaris bedroeg 22.1. Abnormale verkleuring van de kroon werd bij 5.4% van de bomen waargenomen. Slechts 16.7% van de bomen werd als gezond beschouwd. 0.5% van de steekproefbomen stierf na de vorige inventaris af. De kroonconditie was iets beter bij de naaldbomen dan bij de loofbomen (resp. 21.4% en 22.5% beschadigd).

Zowel bladverlies als bladverkleuring namen af vergeleken met het voorgaande jaar. Het percentage beschadigde bomen daalde met 2.6% punten. De kroontoestand verbeterde voor Beuk en Zomereik, maar het bladverlies nam toe bij Amerikaanse eik en populier. Beuk blijft de soort met het laagste aandeel beschadigde bomen. Populier blijft het hoogste percentage bladverlies vertonen. Hoewel het gemiddeld bladverlies bij Zomereik lager ligt, valt toch het hoger aandeel bomen met sterk bladverlies op. Zowel Grove den als Corsicaanse den deden het beter vergeleken met 2000. Het aandeel beschadigde Corsicaanse dennen blijft wel duidelijk het hoogst. In verschillende elkenbestanden werd opnieuw aantasting door wintervlinder waargenomen. Aantasting van dennenbestanden door Roodzwarte dennencicade kwam in vergelijking met vorig jaar minder voor. In Wallonië wordt sinds een paar jaar grootschalige beukensterfte waargenomen. Gelijkwaardige sterfte werd in de Vlaamse inventaris tot nu toe niet waargenomen. Meer informatie over de bosvitaliteit is te vinden op de [ibw-website](http://www.ibw.vlaanderen.be). Met dank aan afd. Bos en Groen en afd. Natuur voor de medewerking bij de inventarisatie.

Contactpersoon :

Geert Sloen, tel.: 054-43 71 21

e-mail : Geert.Sloen@lin.vlaanderen.be

Cursus vitaliteitsinventarisatie van Gewone Den te Brasschaat.